

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля _____ **Юрій БІДЗІЛЯ**

« 30 » _____ **серпень** 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітня програма	Українська мова і література. Англійська мова і література
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія української літератури» (кін. XIX – поч. XX ст.) для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **014 Середня освіта** предметної спеціальності **014.01 Середня освіта (Українська мова і література)** освітньої програми «Українська мова і література. Зарубіжна література».

Розробник: *Кузьма Оксана Юріївна*, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри української літератури**.
Протокол № 14 від 29 червня 2023 року

Завідувач кафедри Оксана КУЗЬМА

Схвалено науково-методичною комісією **філологічного факультету**.

Протокол № 8 від 29 червня 2023 року

Голова науково-методичної комісії Василь ШАРКАНЬ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма Навчання	Заочна форма Навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	3	3
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2,5	5	5
	Лекції:	
	24	6
	Практичні (семінарські):	
	20	8
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	0	0
Форма підсумкового контролю: усний екзамен	Самостійна робота:	
	46	76

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія української літератури» (кінець XIX – початок XX ст.) є осмислення основних тенденцій розвитку українського письменства кінця XIX – початку XX століття; окреслення особливостей розвитку раннього українського модернізму з урахуванням досягнень новітнього українського літературознавства; прищеплення студентам навичок аналізу художніх текстів різних жанрів і стилів, життєвого і творчого шляху письменників вказаного періоду із проекцією на педагогічну діяльність у закладах загальної середньої освіти та фахової передвищої освіти.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання й характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 3. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність до формування в здобувачів освіти ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК 6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.

Предметні компетентності:

ПК 1. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури, у практиці навчання української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти.

ПК 4. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського і світового письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

ПК 8. Здатність використовувати сучасні наукові методи філологічних досліджень, добирати, аналізувати, систематизувати й синтезувати фактичний лінгвістичний, літературний матеріал; узагальнювати підсумки виконаного дослідження та формулювати його новизну; оформляти згідно із сучасними вимогами та репрезентувати результати наукового дослідження в усній чи письмовій формі, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Історія української літератури**» (кінець XIX – початок XX ст.) є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 1. Історія та культура України;

ОК 7. Вступ до літературознавства;

ОК 13. Історія української літератури;

ОК 14. Українська усна народна творчість та народознавство;

ОК 10. Фольклор світу;

ОК 24. Латинська мова.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Українська мова та література. Англійська мова та література», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
<i>Знає</i> основні історичні етапи розвитку предметної галузі	РН 1
<i>Уміє оперувати</i> базовими категоріями та поняттями спеціальності.	РН 5
<i>Здатний</i> цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.	РН 11
<i>Усвідомлює</i> цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.	РН 12
<i>Знає</i> сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні та за її межами.	РН 13
<i>Пояснює</i> особливості розвитку української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; <i>порівнює</i> мовні й літературні факти, явища, оригінали творів англійською мовою й українські переклади англійськомовних художніх текстів, визначає їхні подібності й відмінності.	РН 14
<i>Застосовує</i> різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.	РН 16
<i>Уміє</i> працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні	РН 17

<i>Має</i> творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.	PH 18
<i>Використовує</i> гуманістичний потенціал української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України	PH 21
<i>Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати</i> теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури для виконання освітньої програми в закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти.	PH 22

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Історія української літератури**» (кінець XIX – початок XX ст.):

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
<i>Знання</i> особливостей етапів розвитку української літератури, взаємозв'язків української літератури з фольклором та зарубіжною літературою.	PH 1
<i>Уміння</i> користуватися відповідною літературознавчою термінологією;	PH 5
<i>Уміти</i> виявляти толерантність у мультикультурному середовищі; на матеріалі української літератури прищеплювати учням моральні та етичні принципи, виховувати повагу до особистості, гуманізм, патріотичні почуття та повагу до суверенітету України та її демократичного устрою.	PH 11, PH 12
<i>Уміння</i> аналізувати мовний дискурс художньої літератури того часу; застосовувати сучасні філологічні й дидактичні принципи навчання української літератури.	PH 13
<i>Уміння</i> розуміти особливості українського літературного процесу кінця XIX – початку XX століття (поезії, прози та драматургії) та суспільно-політичні умови його розвитку; <i>знання</i> рис раннього українського модернізму, його течії і представників; життєвого і творчий шляху українських письменників означеного періоду та своєрідність їх ідіостилю; <i>знання</i> змісту знакових художніх творів української літератури кінця XIX – початку XX століть та <i>вміння</i> визначати їх жанрово-стильові особливості.	PH 14, PH 16

<i>Знання</i> положень ключових літературознавчих праць, що стосуються умов функціонування, специфіки розвитку української літератури означеного періоду; <i>вміння</i> проводити дослідницьку роботу, користуючись традиційними та електронними бібліотечними фондами чи застосовуючи сучасні інформаційні технології; <i>вміння</i> аналізувати й систематизувати наукову інформацію; <i>розуміння</i> сучасних наукових підходів до аналізу художніх текстів раннього українського модернізму; <i>знання</i> обсягу шкільного курсу української літератури; <i>вміння</i> критично оцінювати підручники з української	PH 17
<i>Уміння</i> застосовувати творчо-критичне мислення при аналізі літературних художніх явищ; креативно вирішувати професійні завдання при викладанні української літератури в закладах загальної середньої освіти та фахової передвищої освіти.	PH 18, PH 22
<i>Уміння</i> використовувати гуманістичний потенціал української літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.	PH 21

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: екзамен, модульний контроль, поточні оцінки за знання; усні та письмові відповіді на практичних заняттях, презентації результатів виконаних завдань, виконання тестових завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування або письмові роботи, участь у дискусії, презентації результатів виконаних завдань, тестування.

Форма модульного контролю: письмова робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100
2	11	11	6	7	7	6		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
6	10	14	10	10		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	6	44	4	46
Неформальна освіта (проходження онлайн-курсу «Осмислені й переосмислені» на платформі Prometheus URL : https://prometheus.org.ua/course-course-v1:ArtArsenal+LIT101+2018_T1)		6		4
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Модульна контрольна робота з дисципліни «Історія української літератури» проводиться двічі на семестр згідно з розкладом модульних контролів, визначених навчальною частиною в межах годин, які відведені на практичні заняття.

До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі, які виконали всі види практичних завдань. До початку модульної контрольної роботи здобувачі мають мати поточні підсумкові бали за практичні заняття та самостійну роботу.

Модульна контрольна робота містить 1 теоретичне та 1 проблемне питання, 10 тестових завдань. Максимальна кількість балів, які може отримати здобувач, – 50 балів (40 балів за теоретичну частину, 10 (по 1 бал за кожен правильно виконаний тест) – за тестові завдання).

Перескладання підсумкового модульного контролю здобувачами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не

пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу не підвищуються.

Якщо здобувач набрав 60 і більше балів, то іспит може бути виставлений за результатами поточного оцінювання та модульного контролю на момент оголошення результатів. Якщо ж студент бажає поліпшити свою оцінку, він складає іспит за всією програмою навчальної дисципліни. При цьому в підсумковій оцінці не враховуються накопичені бали. Здобувач вищої освіти, який не з'явився на модульну контрольну роботу, або ж його модульна оцінка становить від 0 до 34 балів, зобов'язаний скласти (перескласти) модуль до початку підсумкового контролю у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Екзамен проводиться за білетами, кожен із яких містить 3 питання.

Оцінку **«відмінно» (90-100 балів, А)** заслуговує здобувач, який усебічно, системно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку **«добре» (82-89 балів, В)** заслуговує здобувач, який повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.

Оцінку **«добре» (74-81 бал, С)** заслуговує здобувач, який у загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.

Оцінку **«задовільно» (64-73 бали, D)** заслуговує здобувач, який знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його в майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку **«задовільно» (60-63 бали, E)** заслуговує здобувач, який володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання й

використання його в майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) виставляється здобувачеві, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачеві, який володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. «Творчість І. Франка, Лесі Українки та розвиток української поезії кінця XIX – початку XX ст.»

Тема 1. Вступ. Кінець XIX – початок XX століття – доба модернізму в українській літературі. Література, філософія, культурологія, суспільно-політичні реалії часу. Основні риси української літератури кінця XIX – початку XX ст.: інтенсивність пошуків нового художнього методу; стильове і жанрове розмаїття. Модернізм та нові течії в українській літературі

означеного періоду: імпресіонізм, символізм, неоромантизм, неореалізм, неокласицизм, експресіонізм.

Тема 2. Життєвий і творчий шлях І. Франка (лірика, поеми, проза, драматургія). Творча еволюція – від реалізму й натуралізму до неоромантизму, імпресіонізму та символізму. Структура Франкових поетичних збірок, принципи їх укладання Філософські поеми І. Франка.

Панорама життя різних верств галицького суспільства в прозі письменника. Натуралізм та реалізм у творах 70-80-х років. Поява нових рис у прозі 1890 – 1900 років. Розширення проблематики, поглиблення уваги до внутрішнього світу людини, з'ява прикмет лірико-імпресіоністичного, неоромантичного та символістичного письма.

«Украдене щастя» як перехідний етап від реалістичної народної драми 70-90 рр. до нової екзистенційної драми. Проблема екзистенційного вибору в драмі.

Вивчення творчості І. Франка в закладах загальної середньої освіти та фахової передвищої освіти.

Тема 3. Життєва і творча біографія Лесі Українки. Лірика й драматургія мисткині. Філософські та літературно-естетичні погляди. Леся Українка про модернізм.

Збірки «На крилах пісень» (1893), «Думи і мрії» (1899), «Відгуки» (1902). Циклічність у структурі збірок. Принцип музичного поліфонізму.

Становлення філософсько-психологічної драматичної поеми в творчості Лесі Українки. Екзистенціальна проблематика її драм. Переосмислення біблійних, міфологічних, фольклорних сюжетів. Ідея національної свободи в системі філософських поглядів Лесі Українки.

Творчість Лесі Українки в шкільному вивченні.

Тема 4. Тенденції розвитку української поезії кінця XIX – початку XX ст. і творчість В. Самійленка. Мотиви і поетика ліричних віршів. Медитативність і філософська заглибленість віршів поета. Національно-патріотичні мотиви лірики В. Самійленка. Оновлення жанрових форм української лірики. Гумористична та сатиричні вірші. Їх зв'язок із лірикою. І. Франко, М. Зеров, М. Рильський про своєрідність гумору В. Самійленка. Поема «Гея». Драма «Чураївна».

Тема 5. Явище раннього українського модернізму і творчість Миколи Вороного. Ліро-епічна поема «Євшан-зілля» як програмовий твір М. Вороного. Вивчення твору в закладах загальної середньої освіти та фахової передвищої освіти. М. Вороний як поет-урбаніст. Культ краси в ліриці поета. М. Вороний як співець кохання і радощів та страждань людини.

Тема 6. Творчість Олександра Олеся в контексті становлення українського символізму. Неоромантичні та символістські тенденції світовідчуження поета. Органічне поєднання творчого дару митця: Олень – громадянин, поет національного відродження України і Олень – ніжний лірик, співець інтимного світу людської душі. Вивчення лірики й драматургія митця в закладах загальної середньої освіти та фахової передвищої освіти.

Тема 7. Поезія «Молодої музи». Лірика Б. Лепкого, В. Пачовського, П. Карманського.

Модуль 2. Розвиток української прози кінця XIX – початку XX ст.

Тема 1. Тенденції розвитку української прози кінця XIX – початку XX ст. Багатство талантів. Різноманітність напрямів і течій. Засвоєння здобутків європейської літератури. Поглиблення психологізму, збагачення літературної техніки. Синкретизм мистецтв і широке застосування його в епічних формах. Розквіт новелістики. Оновлення великих епічних форм.

Тема 2. Творчість М. Коцюбинського. Імпресіонізм в українській прозі. М. Коцюбинський як майстер імпресіоністичного письма. Творча еволюція М. Коцюбинського. Ранні реалістичні твори. Пошуки нових шляхів у літературі в новелах кінця 1890-х – поч. 1900-х років. Принцип музичності (симфонізму), гра кольорів, динаміка руху у модерністських новелах автора. Повість «Тіні забутих предків»: лірико-імпресіоністичний стиль та

неоромантична ідея утвердження духовних цінностей, сили і краси людських почуттів. Вивчення творчості М. Коцюбинського в ЗЗСО та закладах фахової передвищої освіти.

Тема 3. Неоромантизм в українській прозі кінця XIX – поч. XX століття. Творчість Ольги Кобилянської. Нова проблематика, внесена в українську прозу ранніми повістями О. Кобилянської. Тема емансипації жінки в творчості мисткині. БагатопроBLEMність повісті «Земля». «В неділю рано зілля копала» як шедевр української неоромантичної прози. Новелістика О. Кобилянської – самобутнє явище новаторської української прози. Новела «Битва» – зразок лірико-імпресіоністичного письма, своєрідна лірична поема в прозі. Тема жіночої емансипації в новелах «Некультурна», «Valse melancolique», «Impromptu phantasie» та ін. Вивчення творчості мисткині на уроках української літератури.

Тема 4. Творчість В. Стефаника в контексті розвитку європейського експресіонізму. Два періоди творчості В. Стефаника. Лаконізм, елементи драматизму, ліризм новел Стефаника в його своєрідному, нетрадиційному виявленні. Новели «Камінний хрест» та «Новина» у шкільному вивченні.

Другий період творчості В. Стефаника. Тема війни, національно визвольних змагань українського народу. Ідея соборної України як центральна в творах цього періоду.

Тема 5. Володимир Винниченко – найвизначніша постать українського неореалізму. Мала проза письменника початку XX ст. Відхід від застарілих стереотипів, описовості. Нова проблематика. Поетика контрасту. Новела «Момент» у шкільному вивченні.

Новаторський характер драматургії В. Винниченка. Новизна змісту, гострота й сміливість постановки основних проблем людського буття. Розширення проблематики української драми. Драматургія В. Винниченка в контексті європейської «нової драми».

Вивчення творчості В. Винниченка у закладах загальної середньої освіти та закладах фахової передвищої освіти.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин				Кількість годин			
	Форма навчання: денна				Форма навчання: заочна			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		лекції	практичні	самостійна робота		лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1. Творчість І. Франка, Лесі Українки та розвиток української поезії кінця XIX – початку XX ст.								
Тема 1. Вступ. Кінець XIX – початок XX століття – доба модернізму в українській літературі.	4	2		2	4			4

Тема 2. Життєвий і творчий шлях І. Франка (лірика, поеми, проза, драматургія).	11	2	4	5	12	2		10
Тема 3. Життєва і творча біографія Лесі Українки. Лірика й драматургія мисткині.	10	2	4	4	10	2		8
Тема 4. Тенденції розвитку української поезії кінця ХІХ – початку ХХ ст. і творчість В. Самійленка.	5	2		3	5			5
Тема 5. Явище раннього українського модернізму і творчість Миколи Вороного.	6	2	2	2	7		2	5
Тема 6. Творчість Олександра Олеся в контексті становлення українського символізму.	6	2	2	2	7		2	5
Тема 7. Поезія «Молодої музи».	4	2		2	4			4
Модульна контрольна робота								
Разом за модуль	46	14	12	20	49	4	4	41
Модуль 2. Розвиток української прози кінця ХІХ – початку ХХ ст.								
Тема 1. Тенденції розвитку української прози кінця ХІХ – початку ХХ ст.	4	2		2	4			4
Тема 2. Творчість М. Коцюбинського	12	2	2	8	12	2		10
Тема 3. Неоромантизм в українській прозі кінця ХІХ – поч. ХХ століття. Творчість Ольги Кобилянської.	12	2	2	8	9		2	7
Тема 4. Творчість В. Стефаника в контексті розвитку європейського експресіонізму.	8	2	2	4	8		2	6

Тема 5. Володимир Винниченко – найвизначніша постать українського неореалізму.	8	2	2	4	8			8
Модульна контрольна робота								
Разом за модуль	44	10	8	26	41	2	4	35
Разом за семестр	90	24	20	46	90	6	8	76

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	Лірика та філософські поеми І. Франка	2	
	Творча еволюція І. Франка-прозаїка	2	
	Лірика Лесі Українки	2	
	Драматургія Лесі Українки	2	
	Поетична творчість Миколи Вороного	2	2
	Творчість Олександра Олеся	2	2
	Михайло Коцюбинський – майстер імпресіоністичного письма	2	
	Повістевий та новелістичний доробок Ольги Кобилянської	2	2
	Творчість Василя Стефаника і зародження експресіонізму в українській прозі	2	2
	Ідейно-художнє новаторство творчості В. Винниченка	2	
Разом		20	8

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Вступ. Кінець XIX – початок XX століття – доба модернізму в українській літературі Робота з підручником: Опрацювати відповідний розділ за підручником (Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. : підручник: у 10 т. Т. 1. Київ: ВЦ «Академія», 2013. С. 11-29)	2	4

<p>Життєвий і творчий шлях І. Франка (лірика й поеми, проза, драматургія).</p> <ul style="list-style-type: none"> Прочитати художні тексти. <p>Опрацювати:</p> <ul style="list-style-type: none"> навчальні програми МОН на предмет вивчення творчості І. Франка в закладах освіти https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi 	5	10
<p>Життєва і творча біографія Лесі Українки. Лірика й драматургія мисткині.</p> <ul style="list-style-type: none"> Прочитати художні тексти. Опрацювати: Кузьма О. Творчість Лесі Українки в літературознавчому дискурсі ХХІ століття. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. 2021. Вип. 1 (45). С. 542–548. URL: http://visnyk-philology.uzhnu.edu.ua/article/view/246244 Опрацювати навчальні програми МОН на предмет вивчення творчості Лесі Українки в закладах освіти https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi 	4	8
<p>Тенденції розвитку української поезії кінця ХІХ – початку ХХ ст. і творчість В. Самійленка</p> <ul style="list-style-type: none"> Прочитати художні тексти. Опрацювати: Історія української літератури : у 12 т. / Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Т. 7. Кн. 1 : література 80–90-х років ХІХ ст. / наук. ред. Л. Мороз ; загальна редакція видання В. Дончика. Київ : Наукова думка, 2020. С. 219–231. 	3	5
<p>Явище раннього українського модернізму і творчість Миколи Вороного.</p> <ul style="list-style-type: none"> Прочитати художні тексти. Опрацювати відповідний розділ підручника: Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ ст.: У 2 кн.: Підручник / За ред. проф. О. Д. Гнідан. Київ: Либідь, 2006. Кн.2. С. 284-314. Опрацювати навчальні програми МОН на предмет вивчення творчості М. Вороного в закладах освіти https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi 	2	5

<p>Творчість Олександра Олеся в контексті становлення українського символізму.</p> <ul style="list-style-type: none"> Прочитати художні тексти Опрацювати відповідний розділ підручника: Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст.: У 2 кн.: Підручник / За ред. проф. О. Д. Гнідан. Київ: Либідь, 2006. Кн.2. С. 360-399 Переглянути відео: Степан Процюк. Олександр Олесь: поміж славою і забуттям URL: https://www.youtube.com/watch?v=9U9cc01GII4 Опрацювати навчальні програми МОН на предмет вивчення творчості О. Олеся в освітніх закладах https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi 	2	5
<p>Поезія «Молодої музи».</p> <p>Прочитати художні твори;</p> <ul style="list-style-type: none"> Опрацювати статтю: Ільницький М. Богдан Лепкий, Петро Карманський, Василь Пачовський. <i>Історія української літератури XX століття</i>: У 2 кн. Кн. 1: Перша половина XX ст. Підручник / За ред. В. Г. Дончика. Київ: Либідь, 1998. С. 83–93. 	2	4
<p>Тенденції розвитку української прози кінця XIX – початку XX ст.</p> <ul style="list-style-type: none"> Робота з підручником: <p>Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. У 10-ти т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 2. У пошуках іманентного сенсу. С. 9-57.</p>	2	4
<p>Творчість Михайла Коцюбинського</p> <ul style="list-style-type: none"> Прочитати художні твори. Опрацювати відповідний розділ підручника: Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. : підручник: у 10 т. Т. 2. Київ : ВЦ «Академія», 2013. С. 247-289. Опрацювати навчальні програми МОН на предмет вивчення творчості М. Коцюбинського в школі та закладах фахової передвищої освіти https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi Переглянути відео: Степан Процюк. Михайло Коцюбинський URL: https://www.youtube.com/watch?v=3g7m4trczww 	8	10
<p>Неоромантизм в українській прозі кінця XIX – поч. XX століття. Творчість Ольги Кобилянської.</p> <ul style="list-style-type: none"> Прочитати художні тексти. Опрацювати: Опрацювати відповідний розділ підручника: Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. : підручник: у 10 т. Т. 2. Київ : ВЦ «Академія», 2013. С. 289-332. Опрацювати навчальні програми МОН на предмет вивчення творчості О. Кобилянської в закладах освіти https://mon.gov.ua/ua/ 	8	7

<p>Творчість В. Стефаніка в контексті розвитку європейського експресіонізму.</p> <ul style="list-style-type: none"> Прочитати художні тексти. Опрацювати відповідний розділ підручника: Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст.: У 2 кн.: Підручник / За ред. проф. О. Д. Гнідан. Київ: Либідь, 2005. Кн. 1. С. 411-461. Переглянути відео: Степан Процюк. Василь Стефанік: між романтикою і трагізмом URL: https://www.youtube.com/watch?v=N9IU0kcvbuA Опрацювати навчальні програми МОН на предмет вивчення творчості В. Стефаніка в закладах освіти https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi 	4	6
<p>Володимир Винниченко – найвизначніша постать українського неореалізму.</p> <ul style="list-style-type: none"> Прочитати художні тексти. Опрацювати відповідний розділ підручника: Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст.: У 2 кн.: Підручник / За ред. проф. О. Д. Гнідан. Київ: Либідь, 2006. Кн.2. С. 97-108; С. 228-245. Опрацювати навчальні програми МОН на предмет вивчення творчості В. Винниченка в закладах освіти https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi 	4	8
Разом	46	76

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

(у разі потреби)

Технічні засоби: інтерактивне обладнання;

Обладнання: ноутбук, медіапроектор.

Програмне забезпечення: Google Meet, Power Point, Google Calendar

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

- Кузьма О. Ю., Вотканич М. І. Історія української літератури (кінець XIX –початок XX ст.): методичні вказівки до проведення практичних занять для студентів спеціальності 014 Середня освіта предм. спеціальності 014.01 Середня освіта. Українська мова і література ОП «Українська мова і література. Англійська мова і література». Ужгород, 2023. 45 с.
- Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст.: У 2 кн.: Підручник / За ред. Проф. О. Д. Гнідан. Київ: Либідь, 2005. Кн. 1. 624 с.; Київ: Либідь, 2006. Кн.2. 496 с.
- Історія української літератури : у 12 т. / Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Т. 7. Кн. 1 : література 80–90-х років XIX ст. / наук. ред. Л. Мороз ; загальна редакція видання В. Дончика. Київ : Наукова думка, 2020. 532 с.

4. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. У 10-ти т. Київ: ВЦ «Академія», 2013. Т. 1., У пошуках іманентного сенсу. 512 с.; Т. 2. У пошуках іманентного сенсу. 624 с.
5. Сиротенко В. П., Суровцева Р. Ф. Історія української літератури XX сторіччя та методика її викладання : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2021.

Допоміжна література

1. Антофійчук В. Євангельські образи в українській літературі XX століття. Чернівці, 2001.
2. Балла Е. Поетика лірики Василя Пачовського. Ужгород: Ліра, 2008.
3. Білик Н. Богдан Лепкий: Життя і діяльність. Тернопіль, 2001.
4. Вотьканич М. Новела В. Винниченка «Момент»: інтермедіальне прочитання. *Grail of Science*. № 25. С. 264–269.
5. Голод Р. Іван Франко та літературні напрями кінця XIX – початку XX століття. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2005.
6. Голомб Л. Із спостережень над українською поезією XIX-XX століть. Ужгород: Гражда, 2005.
7. Голомб Л. Новаторські тенденції в українській літературі кінця XIX – перших десятиліть XX ст. Ужгород: Гражда, 2008.
8. Голомб Л. Три поети раннього українського модернізму: Олександр Олесь, Грицько Чупринка, Микола Філянський : монографія. Ужгород: Ліра, 2011. 184 с.
9. Гольберг М. Франкознавчі етюди. Дрогобич : Коло, 2007.
10. Горак Р. Кров на чорній ріллі. Есе-біографія Василя Стефаника. Київ: Академія, 2010.
11. Гуменюк В. Проблеми поетики драматургії Володимира Винниченка. Сімферополь, 2001.
12. Гуменюк В. Шлях до «Одержимої»: Творче становлення Лесі Українки-драматурга. Сімферополь, 2002.
13. Гундорова Т. Франко не Каменяр. Франко і Каменяр. Київ, 2006.
14. Гундорова Т. *Femina melancholica*: Стаття і культура в гендерній утопії Ольги Кобилянської. Київ, 2002.
15. Демська-Будзуляк Л. Драма свободи в модернізмі. Пророчі голоси драматургії Лесі Українки. К., 2009.
16. Демченко І. Особливості поетики Ольги Кобилянської. Київ, 2001.
17. Денисюк І. Розвиток української малої прози XIX – поч. XX ст. Львів, 1999.
18. Жулинський М. Він знав, «як багато важить слово...». Київ: Видавничий центр «Просвіта», 2008.
19. Жулинський М. Українська література: творці і твори : учням, абітурієнтам, студентам, учителям. Київ : Либідь, 2011.
20. «З його духа печаттю...»: Збірник наукових праць на пошану професора Івана Денисюка: У 2 т. Львів, 2001.
21. Зборовська Ніла. Моя Леся Українка. Тернопіль, 2002.
22. Іван Франко в школі. Збірник науково-методичних праць. Вип. перший. Дрогобич: Коло, 2003.
23. Іван Франко: дух, наука, думка, воля. Матеріали Міжнародного наукового конгресу, присвяченого 150-річчю від дня народження Івана Франка (Львів, 27 вересня – 1 жовтня 2006 р.). Львів, 2008. Т. 1; 2010. Т. 2.
24. Ільницький М. У фокусі віддзеркалень. Статті. Портрети. Спогади. Львів, 2005.
25. «Їм промовляти душа моя буде»: «Лісова пісня» Лесі Українки та її інтерпретації/ Упор. В. Агеєва Київ, 2002.
26. Камінчук О. Художній дискурс української поезії кінця XIX – початку XX ст. Київ, 2009.

27. Кирилюк С. Людина в чорно-білому «кадрі» прози Василя Стефаника. *Василь Стефаник: наближення* / За ред. Степана Хороба. Івано-Франківськ-Варшава: Місто НВ, 2017. С. 53–65 (Видавнична серія Варшавського університету та Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Том XVIII) (колективна монографія).
28. Кирилюк С. Михайло Коцюбинський і Володимир Винниченко: біографіка творчих «ландшафтів». *Питання літературознавства: науковий збірник* / гол. ред. О.В. Червінська. Чернівці: Чернівецький нац. у-т, 2016. Вип. 94. С. 194–206.
29. Кирилюк С. Поетика межі в українській прозі fin de siècle. *Сучасні проблеми мовознавства і літературознавства (збірник наукових праць)* / відп. ред. І.В.Сабадош. Ужгород, 2018. С. 149–153.
30. Клим'юк Юрій. Лірика Івана Франка як система жанрів. Чернівці, 2006.
31. Ковалець Л. Нестрачені життя Архипа Тесленка й Оленки Панасенко. *Дивослово*. 2002. № 3.
32. Кобилянська О. Зібрання творів : у 10 т. / Ольга Кобилянська ; редкол.: В.І. Антофійчук (голова) та ін. Чернівці, 2013–2022.
33. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці, 2001.
34. Лицар честі і краси. Микола Вороний у спогадах, листах і матеріалах. Київ: Рада, 2011.
35. Малютіна Н. Українська драматургія кінця XIX – початку XX століття : аспекти родо-жанрової динаміки. Одеса, 2006.
36. Масенко Л. У вавилонському полоні: Тема національної та соціальної неволі в драматургії Лесі Українки. *Українська мова та література*. 2000. Ч. 26-27.
37. Мафтин Н. Неоромантична модель гуцульського дивосвіту (Про новелістику Марка Черемшини). *Слово і час*. 1999. № 6.
38. Матвіїшин В. Український літературний європеїзм. Київ: Видавничий центр «Академія», 2009.
39. Мейзерська Т.С. Re-presence. Відлуння Сходу в українській літературі XIX ст. Збірка наукових статей. Одеса, 2009.
40. Мельничук Я. На вечірньому пружі. Ольга Кобилянська в останній період творчості (від 1914 р.). Чернівці, 2006.
41. Мірошніченко Л. Леся Українка. Життя і тексти. Київ: Смолоскип, 2011.
42. Мірошніченко Л. Над рукописами Лесі Українки: Нариси з психології творчості та текстології. К., 2001.
43. Моренець В. Народництво – позитивізм – модернізм. *Слово і час*. 2000. № 1.
44. Моренець В. Національні шляхи поетичного модерну першої половини XX ст.: Україна і Польща. К., 2002.
45. Наливайко Д. Про співвідношення «декадансу», «модернізму», «авангардизму» *Слово і час*. 1997. № 11–12.
46. Нариси з поетики української літератури кінця XIX – початку XX ст. Івано-Франківськ, 2000.
47. Науменко Н. Символіка як стильова домінанта української новелістики кінця XIX – початку XX ст. К., 2005.
48. Нахлік Є. Віражі Франкового духу. Світогляд. Ідеологія. Література. Київ: Наукова думка, 2019.
49. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. Київ, 1999.
50. Павлишин М. Ольга Кобилянська: прочитання. Київ : Акта, 2008.
51. Панченко В. Літературний ландшафт України. XX століття. 50 «слайдів». Київ : Ярославів Вал, 2019.
52. Панченко В. Володимир Винниченко: парадокси долі і творчості. Книга розвідок та мандрівок. Київ: Твім інтер, 2008.

53. Пастух Т. Поетичне мислення Івана Франка (за збіркою «Semper tigo»). Львів, 2003.
54. Погребенник В. Поети-«молодомузівці» та фольклор. *Слово і час*. 1990. № 9.
55. Погребенник В. Провісник самостійності і злуки (Образ України в ліриці Осипа Маковея). *Слово і час*. 1997. № 8.
56. «Покутська трійця» й літературний процес в Україні кінця XIX – початку XX століть (До 130-річчя від дня народження Василя Стефаника і Леся Мартовича). Дрогобич: Вимір, 2001.
57. Поліщук Я. І ката, і героя він любив... Михайло Коцюбинський. Літературний портрет. Київ: Академія, 2010.
58. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. Івано-Франківськ, 2002.
59. Рудницький М. Від Мирного до Хвильового. Між ідеєю і формою. Що таке «Молода Муза»? Дрогобич: Відродження, 2009.
60. Салига Т. Франко Каменяр. Ужгород: Гражда, 2007.
61. Семків Р. Пригоди української літератури (від романтизму до постмодернізму). Київ : Темпора, 2023. 688 с.
62. Скупейко Л. Міфопоетика «Лісової пісні» Лесі Українки. Київ, 2006.
63. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів, 1996.
64. Староста О. Інтерпретація образу Т. Шевченка в ліриці В. Самійленка. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія*. 2016. №2.
65. Староста О. Лірика Володимира Самійленка в науковій інтерпретації Лідії Голомб. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства : зб. наук. праць* Ужгород, 2018. Вип. 23.
66. Тихолоз Б. Психодрама Івана Франка в дзеркалі рефлексійної поезії. Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 2005.
67. Тихолоз Б. Філософська лірика Івана Франка. Діалектика поетичної рефлексії. Львів, 2009.
68. Ткачук М. Наративні моделі українського письменства. Тернопіль, 2007.
69. Українка Леся. Повне академічне зібрання творів: у 14 томах. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021.
70. Українська література в загальноєвропейському контексті. Матеріали Міжнародної наукової конференції. Ужгород, 2002.
71. Хороб С. Слово – образ – форма: у пошуках художності (Літературознавчі статті і дослідження). Івано-Франківськ, 2000.
72. Хороб С. Українська модерна драма кінця XIX – початку XX століття (Неоромантизм, символізм, експресіонізм). Івано-Франківськ, 2002.
73. Швець А. Жінка з хистом Аріадни : Життєвий світ Наталії Кобринської в генераційному, світоглядному і творчому вимірах : монографія. Львів, 2018.
74. Шевченко. Франко. Стефаник: Матеріали Міжнародної наукової конференції. Івано-Франківськ, 2002.
75. Шумило Н. Під знаком національної самобутності. Київ, 2003.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0002324 - Навчально-методичний посібник з курсу "Історія української літератури кінця XIX - початку XX століття" / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філології, Каф. новіт. укр. літ.; [за заг. ред. Г. Ф. Семенюка ; упоряд.: О. Романенко, Н. Янкова]. Київ, 2013. 339 с.
2. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/home.jsp?locale=uk> – електронний репозитарій ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

3. <https://www.i-franko.name/> - зібрання творів Івана Франка.
4. <https://www.l-ukrainka.name/uk/Biography.html> – зібрання творів Лесі Українки.
5. <https://chtyvo.org.ua/search-google/> - сайт «Чтиво».
6. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi> – навчальні програми МОН;
7. <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnyk/> – електронні версії підручників.